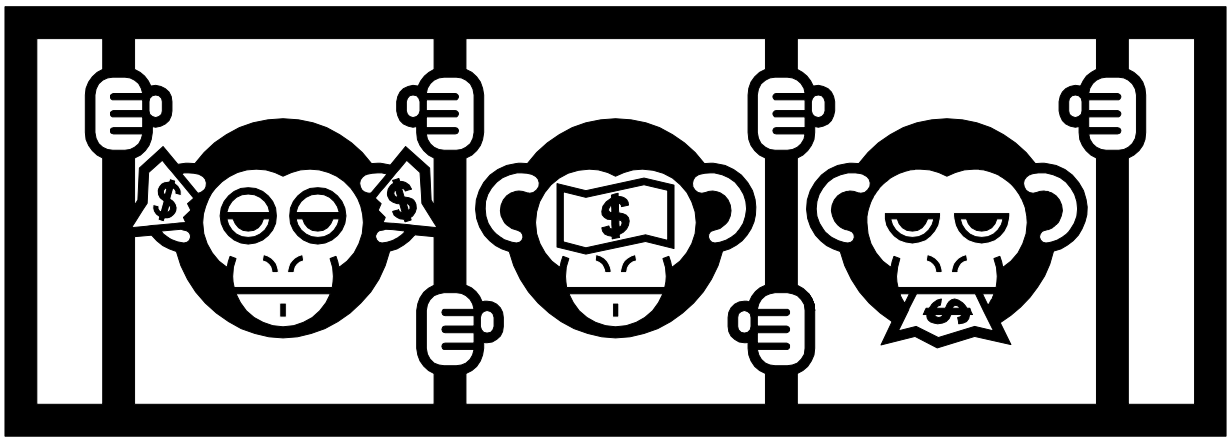


# Nominering till Årets pedagogiska projekt 2015



# FACE THE FACTS

Grafisk form: Elias Aupeix Söderström  
Idé: Intagna på Anstalten Luleå

Samarbetsparter:  
Arbetets museum  
Anstalten Luleå  
Attention Norrbotten Luleå-Boden  
Attention Fri (Arvsfondsprojekt)  
Försvarsmuseum Boden  
Allmänna Arvsfonden

Kontakt:  
Annelie Egelin Tärning  
Arbetets museum  
011-231706, 0733-265259  
annelie.egelin@arbetetsmuseum.se

## Bakgrund

Avbruten skolgång, mobbning, arbetslöshet, utbrändhet, socialt utanförskap och ekonomiska svårigheter är vanligt bland personer som hamnar i kriminalitet. Många har eller får en ADHD-diagnos under fängelsevistelsen. Genom nyhetsrapporter får vi veta lite kring brotten, rättegångsförhandlingarna och domarna, men sällan möta människorna bakom.

Arbetets museum, Kriminalvården och Riksförbundet Attention bestämde sig för att låta unga intagna (18-21 år) berätta om sina liv – om vägen till att bli frihetsberövad och synen på framtiden.

## Syfte och mål

Genom att låta målgruppen ta över tolkningsföreträdet och skapa en utställning bidrar projektet till att motverka fördomar och skapa en större öppenhet kring människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och tidigare dömda. Vi använde kreativiteten som språngbräda för att kunna synliggöra varje individs kvalitéer och skapa aktiviteter som gjorde alla delaktiga, utifrån sina egna förutsättningar. Nya perspektiv, nyfikenhet och tolerans blir resultatet som kan vara till stöd när den intagne kommer ut i samhället.

## Metod

Annelie Egelin Tärning från Arbetets museum handledde de intagna på Anstalten Luleå under sex månader. Attention Norrbotten Luleå-Boden ansvarade för att tillsammans med anstaltens personal dra igång en studiecirkel, *Din egen berättelse*, för att inspirera till berättelserna som skulle ligga till grund för utställningen som senare kom att heta *Face the Facts- unga i fängelse berättar*. Genom att handledaren intog besökarperspektivet kunde kreativa diskussioner föras angående innehåll och form. Många gestaltningar i utställningen är direkt kopplade till berättelserna.



Foto: Anstalten Luleå

I projektet ingår att killarna som varit med i produktionen erbjuds projektanställning i samband med visning av utställningen på turnéorterna – en möjlighet att få arbeta med den egna produktionen i mötet med besökaren eller på annat sätt få yrkeserfarenhet. Samtidigt blir det en kompetenshöjare för alla på museet som kan utveckla områden som rör delaktighetsaspekten.

### Effekt

Försvarsmuseum Boden fick erfara något nytt i samband med att Christoffer Alfredsson från Anstalten Luleå projektanställdes.

Citat från museipedagog Helena Svanberg.

*”Arbetsättet med att låta utställningen berättas av en av rösterna i utställningen gjorde att utställningen berör, blir sann och på riktigt på ett helt annat sätt. Alla, och då menar jag alla, har fullständigt älskat utställningen och det den berättar. Det fanns ett stort intresse och behov av att få höra dessa ungdomars historia. Tänk så många ungdomar som har sett, hört och träffat Christoffer, tänk så många ungdomar som minns honom och tänk så många han berört och påverkat.*

*En pedagog som var på visning sa: ”Christoffer du får ett strakt A för din muntliga presentation. Bra jobbat. Fortsätt så.” En annan pedagog sa: ”Nu har du så många vänner här att du måste stanna i Boden. Här kommer vi att ta hand om dig.”*

*Christoffer säger själv: ”Jag måste vara ärlig och säga att jag inte trodde att det skulle bli så här bra. Jag är så tacksam att jag fick chansen. Nu ska jag läsa till lärare och efter tre år ska jag bli rektor – en cool rektor som inte sitter på sitt kontor utan är ute bland eleverna och intresserar sig för dem.”*



Foto: Norrländska Socialdemokraten (NSD)

För två år sedan blev Andreas Olsen utsedd till projektledare för utställningsproduktionen inne på Anstalten Luleå. Idag delar han kontor med Annelie Egelin Tärning på Arbetets museum. Under det senaste året har han bl.a. varit delproducent för en utställning med Jan Stenmarks bilder, involverad i en animerad filmproduktion och tagit fram en idé till ett nytt delaktighetsprojekt. Andreas intygar att museer kan förändra liv.



Foto: Annelie Egelin Tärning

### **BRA-projekt**

Projektet utgick från tre olika verksamheters ordinarie uppdrag som kopplades samman till ett gemensamt – att ge unga intagna, majoriteten med ADHD, en röst och möjlighet att bryta en ond cirkel. De projektanställda har fått ökad självkänsla och blivit motiverade att ta egna initiativ ute i arbetslivet.



Foto: Anstalten Luleå